

korn og tillige for at gøre det muligt at opbevare saadan dansk Rug, som uden et Statsopkøb og Statsforanstaltninger kunde have vanskeligt ved at holde sig. Det var med andre Ord Opkøb af en Beholdning til Reserve, og deraf fulgte, at Rugen skulde opbevares i mange Maanedre, og at der skulde træffes Foranstaltninger for at sikre dens Holdbarhed for denne lange Periode, nemlig ved Tørring. Det ærede Medlem for Horsens Landkreds har skildret denne Foranstaltning som nødvendig og nyttig. Jeg tror ogsaa, at den til fulde er lykkedes, og at den vil have sin Betydning ud over selve det Krigsjaar, hvori den har virket, thi den har, som det ærede Medlem rigtig bemærkede, vist, at det kan lykkes at tørre dansk lavvægtig Rug, som man tidligere har betragtet som en Vare, der kun kunde bruges til Svinefoder, bringe den op i Kvalitetsvægt og derved gøre den til et udmærket Brødkorn. Denne Foranstaltning har, som det ærede Medlem meget rigtigt skildrede, medvirket til at fjerne den gamle Fordom, der har hersket her i Landet, tilvejebragt ved Vane og maaske ogsaa ved visse Mølleres og Bageres Forretningsopfattelse: at dansk Rug ikke var egnet til at frembringe et godt Brød. Det ærede Medlem sagde: Vi har jo aldrig haft bedre Brød end det, der har været bagt af den danske Rug. Jeg tror, at de Foranstaltninger, der her er skildrede, har deres Nytte ud over selve Krigsaaret, idet de viser, at dansk Rug er et fortræffeligt Brødkorn, og at endogsaa lavvægtig Rug ved god Behandling kan bringes op til at blive et særdeles godt Brødkorn. Det var omtrent 100,000 Tdr. Rug, Staten købte, og med Renter har det kostet 270,000 Kr. at holde denne Reservebeholdning, at opbevare den i holdbar Stand. At Beløbet er blevet saa forholdsvis stort som 270,000 Kr. pr. 100,000 Tdr., skyldes ogsaa den Omstændighed, at denne Proces, Tørringen, var ganske ny her i Landet. Man maatte tage alle mulige nye og gamle Virksomheder, som kunde tænkes anvendelige til denne Tørringsproces, i Brug, og der blev eksperimenteret paa forskellig Maade, atter noget, der sikkert vil komme det danske Samfund til gode ogsaa efter Krigen; derfor har vi ogsaa fundet det rigtigt at offentliggøre og meddele Rigsdagen alle de forskellige Indberetninger om, hvordan Tørringsmetoderne har virket, og hvad deres Værdi i Forhold til deres Kostbarhed har været. Denne Reserve kom Landet til Nytte. Den medførte, at al den Tvivl, man, som mange

af de Herrer kan erindre fra det foregaaende Aar, har næret om, hvorvidt vi vilde komme igennem med vor Kornbeholdning, blev slaaet ned, og at vi gik fra forrige Høstaar ind i det nye uden nogen som helst Vanskelighed — jeg kan sige: med mindre Vanskelighed end noget andet neutralt Land.

Denne Foranstaltning som et enkelt Led i en Række andre har tillige medvirket til, at vi her i Landet hele det første halvandet Aar af Krigsperioden — det er jo det Tidsrum, denne Foranstaltning vedrører — har haft billigere Brød, i alt Fald for det grove Husholdningsbrøds Vedkommende, end noget andet neutralt Land. Jeg skal sige et Par Ord herom. Ifølge Beretningen fra den norske Regering, som for øvrigt stemmer med de Oplysninger, der ogsaa er givne fra dansk Side, kostede i Christiania Husholdningsbrød i 1915 fra 32 $\frac{1}{2}$ til 37 Øre pr. kg, altsaa for et 4 kg Husholdningsbrød har man i Norge i Aaret 1915 maattet betale ca. 130 — 150 Øre. Det billigste svenske Brød, det saakaldte mjukt surtlimpa, hvorom der foreligger Beretning i den samme og ogsaa i svenske statistiske Beretninger, kostede i 1915: 40 — 60 Øre pr. kg i Stockholm, hvad der svarer til 160 — 240 Øre for et 4 kg Brød. Heri Landet kostede samtidig et 4 kg Brød fra 92 Øre til 1 Kr., ja, det var nogle Steder endogsaa billigere. Jeg skal nævne, at i Christiania er der en enkelt Bager, der har bagt groft Brød til 30 Øre pr. kg, og en anden, der har bagt det til 28 Øre pr. kg. Det svarer til henholdsvis 120 og 112 Øre pr. 4 kg. Men overfor dette har vi ogsaa her i Landet haft enkelte særlig billige Brødfabrikationer som f. Eks. Arbejdernes Brødfabrik, hvis Priser laa langt under dem, jeg før nævnedes. Disse Tal viser uimodsigeligt, i hvilken Grad Brødet, i alt Fald det grove Brød, har været billigere her i Landet end i noget af vore Nabolande. Jeg tror, at det er et Resultat af den samlede Foranstaltning, som Befolkningen ingen Grund har til at være misfornøjet med.

Dette var altsaa en Del af den Foranstaltning, jeg før omtalte, nemlig Opkøbet af dansk Rug og dens Opbevaring i holdbar Stand som en Reservebeholdning. Den anden Del af denne Foranstaltning havde en anden Karakter. Det var den, at en Del af denne Rug købtes ikke for kontante Penge, men for Majs med det bestemte Formaal at komme de særlig rugdyrkende Egne af Landet til Hjælp, naar